

Turso vuonna 2014

Tursolla oli vilkas vuosi. Alus teki kymmenkunta risteilyä, joista pisin suuntautui heinäkuussa Tallinnaan. Aluksen kunnostustyöt jatkuivat.

Turso saapumassa Helsingin Eteläsatamaan 10. lokakuuta. (Martti Hakonen)

Turson miehistöä Helsingin höyrylaivatahtumassa. Oikealla Turso-yhdistyksen puheenjohtaja Pekka Snellman. (Teuvo Sievelä)

Turson entisöinti- ja kunnostustyöissä saatiin valmiiksi ankkurikoneen alustan korjaustyöt. Keväällä maalattiin aluksen kyljet ja kannet. Luonnollisesti ajojen aikana esille tulleita huolto- ja korjauskohteita vanhassa höyrylaivassa kyllä riittää; töitä myös tältä osin tehtiin ja tehdään jatkossakin tilanteen aina vaatiessa. Keväällä järjestettiin miehistölle alusturvallisuuteen liittyvä koulutustapahtuma ja -harjoitus.

Alus teki purjehduskauden aikana kymmenkunta risteilyä, joissa oli mukana lähinnä yhdistyksen jäsenistöä ja tukijoita. Kesän päätapahtuma oli risteily Tallinnaan 18.–20. heinäkuuta, jolloin onnittelimme 100-vuotiaasta *Suur Töllia* Tallinnan Meripäivien yhteydessä. Matkalla oli mukana lämmittäjänä Ruotsin Höyrypursiseuran pitkäaikainen puheenjohtaja Kjell Nordeman, jolla olikin ennestään kokemuksia ja hyviä vihjeitä hiililämmityksestä. Tallinnan matkasta

kerrotaan tarkemmin Matti Pietikäisen artikkelissa.

Lokakuussa *Turso* osallistui Helsingin Höyrylaivatahtumaan, jonka yhteydessä tehtiin myös kutsuvierasristeily. Lisäksi Turso-yhdistys oli mukana perinteisesti Venemessuilla osana Seuran osastoa. Alukseen on vuoden aikana tutustunut eri tapahtumien yhteydessä tai erikseen järjestetyissä tilaisuuksissa suuri joukko höyrylaivojen ystäviä ja muita kiinnostuneita.

Turso-yhdistys on kutsuttu osallistumaan ensi vuonna Merikeskus Vellamon ”Voimalla liikkeelle” -näyttelyyn, joka on avoinna 13.3.–23.8.2015. Esillä ovat jäänmurtajat *Voima* ja *Turso*. Molempia aluksia yhdistää myös yhteinen laivan-suunnittelija K. Albin Johansson. Tutkimme parhaillaan mahdollisuutta järjestää *Tursolla* risteily Kotkan Meripäiville heinäkuun lopulla.

Pekka Snellman

Turso-yhdistys

Keväällä 2004 perustetun Satamajäänsärkijä s/s *Turso* yhdistys ry:n tarkoituksena on mm. edistää merenkulkuperinteiden vaalimista sekä toimia vanhojen alusten kunnostamisen ja säilyttämisen puolesta. Yhdistys osti elokuussa 2004 Pietarista takaisin Suomeen sotakorvausalus *Turson*, joka oli sodan jälkeen yksi Neuvostoliittoon sotakorvauksena luovutetuista 104 kaappa-aluksesta. *Turso* on lähes 10 vuoden kunnostuksen ja entisöintityön jälkeen saatu myös teknisesti hyvään kuntoon. *Turso* toimii liikkuvana perinnealuksena sekä Suomen Höyrypursiseuran laivaston lippulaivana. Se osallistuu merellisiin tapahtumiin Itämeren alueella ja tulee toimimaan myös höyrytekniikan ja merenkulun koulutusaluksena.

Turso-yhdistyksessä on noin 200 henkilö- ja 20 yhteisöjäsentä. Yhdistyksen hallitukseen kuuluivat vuonna 2014 Esko Härö, Jukka Kallio, Matti Pietikäinen, Olli Torvinen, Poku Sipola, Jarmo Saramies ja puheenjohtaja Pekka Snellman. Yhdistyksen sihteerinä toimii Juhani Haasio.

Liity mukaan yhdistyksen toimintaan! Yhdistykseen otetaan henkilö- ja yhteisöjäseniä. Henkilöjäsenen liittymismaksu on 20 € ja vuosimaksu 30 €, yhteisöjäsenen liittymismaksu on 500 € ja vuosimaksu 250 €. Jäsenhakemukset voidaan osoittaa yhdistyksen puheenjohtajalle perinnelaivaturso@gmail.com tai sihteerille juhani.haasio@fimnet.fi

Turso Tallinnassa

100-vuotias Suur-Töll Tallinnan Lennusadaman merimuseon laiturissa. (Teuvo Sievelä)

Tallinnan Lennusadaman merimuseon ylpeys, kokoluokassaan maailman vanhin jäänmurtaja Suur Töll täytti tänä vuonna 100 vuotta. Tapausta juhlittiin näyttävästi Tallinnan Meripäivien aikaan heinäkuussa. Höyrypursiseura oli saanut tilaisuuteen kutsun ja matkaan lähtivät Turso sekä höyrysluuppi Lalli trailerilla.

Perjantaiamuna 18. heinäkuuta *Turso* irrottautui Hietalahden laiturista mukanaan miehistö ja täysi määrä Tursoyhdistyksen jäseniä matkustajina. Hietalahdessa oli ohutta sumua, mutta sen uskottiin hälvnevän. Kävi kuitenkin päinvastoin: sumu tiivistyi merellä läpinäkymättömäksi. Tutkassa ja plotterissa näkyi lukuisia laivoja, joiden joukossa *Turso* kulki omaa vakaata 7 solmun vauhtiaan. Mitään ei näkynyt, vaikka aalloista saattoi havaita, että välillä jokin Tallinnan linjan nopeista shuttle-aluksista oli pyyhkäissyt ohitse. Tallinnanlahdelle saavuttaessa sumu hälveni tuulen viritessä ja ilma kirkastui ennen rantautumista klo 15 Merimuseon laiturin.

Lennusadamassa oli ohjelmaa jokaiselle. Kaunis kesäpäivä oli vetänyt runsaasti väkeä Lennusadamaan ja *Turso* oli suosittu: kahdeksan ”open boat” -tunnin aikana alukseen kävi tutustumassa 1 200 henkeä. Usealla aluksella pääsi risteilylle Tallinnanlahdelle, ja myös Timo Knuutilan *Lalli* herätti huomiota hänen ajellessaan sillä Lennusadaman vesialueella.

Tursolaiset pääsivät tutustumaan *Suur Töllin*, ja syytä olikin, sillä niin paljon se oli muuttunut kuluneen vuoden aikana. Juhlavuotta varten oli alus hinattu Paljassaaren telakalle rungon kunnostamiseksi: tavoitteena oli saada aluksen ulkonäkö 1930-luvun mukaiseksi. Aluksen palattua Lennusadamasta jatkuivat työt komentosillalla, pääkannen aikaisemmin suljetuissa tiloissa ja konehuoneessa; sisätiloissa päädyttiin säilyttämään pääasiassa 1950-luvun tyyli. Päälystön

Lähes parikymmentä vuotta Amiraliteetin altaassa ravintolalaivana maanseen höyrylaiva Admiralin kattilat ja kone oli saatu ajokuntoon ja alus teki risteilyjä Tallinnanlahdelle. (Matti Pietikäinen)

salonki palautettiin kuitenkin vuoden 1914 art nouveau -tyyliin kalusteineen ja valaisimineen. Salongin alkuperäinen piano oli vaurioitunut niin pahasti ensimmäisen maailmansodan melskeissä, että tilalle hankittiin uusi, saman valmistajan samanikäinen piano. Pääkannelle on koottu kuvaesittely aluksen historiasta. Myös komentosilta on kunnostettu, ja voi sanoa, että *Suur Töll* on hyvin valmiin näköinen esiteltäväksi.

Suur Töll kulkuun?

Suur Töllilla oli lauantaina vastaanotto, jossa suomalaisdelegaatio Tursoyhdistyksen Pekka Snellmanin ja Höyrypursiseuran Taisto Nevalaisen johdolla onnittelivat 100-vuotiaasta. *Suur Töllin* puolelta paikalla olivat merimuseon johtaja Urmas Dresen ja projektipäällikkö Anna-Liisa Öispuu. Dresen kertoi *Suur Töllin* kunnostuksesta ja keskusteltiin, voitaisiinko alus saattaa liikennöitävään kuntoon. Koska laiva oli maannut käyttä-

mättä 20 vuotta, museoväki epäili asiaa. Sovittiin kuitenkin, että Höyrypursiseuran asiantuntijat tekevät selvityksen, josko alus saataisiin liikkeelle omin konein.

Kävikin ilmi, että *Turson* kunnostuksesta vastannut Esko Härö oli jo samana päivänä tehnyt alustavan tarkastuksen *Suur Töllin* kone- ja kattilahuoneissa. Hänen mukaansa koneet on hyvin rasvattu sekä öljytty ja niitä on aika ajoin paaksattu, joten ne näyttävät olevan kunnossa. Kattiloissakaan ei näkynyt isompaa korjauksen tarvetta. Sen sijaan muissa laitteissa on kunnostamista, mm. pari pumppua näytti haljenneen. Lisäksi laivan sähköverkko lienee uusimisen tarpeessa eikä merenkulkuvarustus vastaa nykyajan vaatimuksia.

Sunnuntaisella paluumatkalla retkeiläisiä oli miehistö mukaan luettuna 45 henkilöä. Sää oli aurinkoinen ja meri oli tyyni koko matkan, eikä merisumu ollut kiusana.

Matti Pietikäinen